

ביאור בדרך אפשר

42 וְצִרְיָה לְהִבִּין, מֵהוּ הָעֵילוּי הַמַּעֲלָה וְהִתְרוֹן בְּעֵנֵן אֵשׁ שֶׁל
 43 מַעֲלָה, שְׂדוּקָא הוּא וְלֹא אֵשׁ שֶׁל מִטָּה הָיָה מְקַטֵּיר אֶת
 44 הַקְּטוֹרֶת. דְּהֵנָּה, עֵנִינִם שֶׁל ב' הָאִישׁוֹת (אֵשׁ שֶׁל מִטָּה וְאֵשׁ
 45 שֶׁל מַעֲלָה) בְּעִבּוּדַת הָאָדָם בַּעֲבוּרַת ה' הַרוּחָנִית, בְּנַפְשׁ הָאָדָם הוּא
 46 אֲתַעְרוּתָא דְלִתְמָא וְאֲתַעְרוּתָא
 47 דְלַעֲיִלָּא⁷ הַתַּעְרוּרוֹת הַבָּאָה מִצֶּד
 48 הָאָדָם לַמִּטָּה וְהַתַּעְרוּרוֹת הַבָּאָה
 49 מִלְּמַעְלָה, כְּמוֹכָא בּוּוּהַר וּמְבוּאָר
 50 בַּחֲסִידוֹת שֶׁהַתַּעְרוּרוֹת מִלְּמַטָּה, מִצֶּד
 51 הָאָדָם, הַתַּעֲלֵלוֹת וְלִהְתַּקְרֵב לְאֵלּוֹקוֹת
 52 גּוֹרְמַת הַתַּעְרוּרוֹת מִלְּמַעְלָה לְהַמְשִׁיךְ
 53 וְלִהְשִׁיפֵעַ לוֹ סִיוֵעַ עַל יַדִּי הָאָרֶז
 54 מִלְּמַעְלָה. וְהָרִי כָּל עֵיקָר עֵנֵן
 55 הַמְשַׁכֵּן וְהַמְקַדֵּשׁ הוּא עֵנֵן
 56 הַהַמְשַׁכָּה הַתְּגָלוֹת וְהָאָרֶז אֵלּוֹקִית
 57 מִלְּמַעְלָה לַמִּטָּה שְׂבָאָה עַל-יַדִּי
 58 וּבַעֲבוּרַת הָאָדָם דְּוָקָא,
 59 וְכִמּוֹ שְׂכָתוּב⁸ וְעָשׂוּ לִי
 60 מְקַדֵּשׁ וְשְׂכָנְתִּי בְּתוֹכָם, הֵינּוּ
 61 שֶׁהַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה (וְשְׂכָנְתִּי)
 62 נַעֲשִׂית עַל-יַדִּי עֲשִׂית הָאָדָם
 63 דְּוָקָא, וְעָשׂוּ לִי מְקַדֵּשׁ וּמֵאֲחֵר
 64 שִׁישְׁנוּ צִיּוּי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת אֵת
 65 הַמְקַדֵּשׁ, מוֹכֵן שֶׁהֵם הַפּוֹעֲלִים
 66 (ב'אֲתַעְרוּתָא דְלִתְמָא) אֵת הַשְּׂרָאָת
 67 הַשְּׂכִינָה בַּמְקַדֵּשׁ.
 68 וְכֵן הוּא בְּעִבּוּרַת הַקְּרַבְנוֹת,
 69 שֶׁהִיא הַעֲבוּדָה הָעֵיקָרִית
 70 בַּמְשַׁכֵּן וּמְקַדֵּשׁ, הָרִי עֵנִינָה
 71 הוּא הַעֲבוּדָה שֶׁלְּמִטָּה דְּוָקָא
 72 עַל-יַדִּי הָאָדָם (כְּפִי שְׂמִבְּאָר כ"ק
 73 מו"ח אֲדָמוּ"ר בְּמִאֲמָרֵי
 74 הַהִילּוּלָא⁹ יוֹם הַסְתַּלְקוֹתוֹ, יו"ד
 75 שְׁבַט תש"י - בְּאוֹתוֹן שְׁנַיִם הַרְבִּי
 76 הַרִי"צ הִיָּה נוֹהַג לְמַסּוֹר לְפָרְסוּם מַעַת
 77 לַעַת מֵאֲמֵר חֲסִידוֹת בְּכַתָּב, וְלִקְרֹאת
 78 הַיָּמִים יו"ד"ג"ג שְׁבַט תש"י מִסַּר אֵת
 79 הַמֵּאֲמֵר דִּיבּוּר-הַמַּתְחִיל 'בְּאֲחֵי לִגְנֵי
 80 אַחוּתִי כֹּהֵל'. הַמֵּאֲמֵר נֹעֵד לְפָרְסוּם
 81 לְיוֹם הַיֵּאֲרָצִיטִי שֶׁל אֲמֹר-זְקֻנָתוֹ הַרְבַּנִּית
 82 רַבְקָה (נִסְתַּלְקָה ב'י"ד שְׁבַט תרע"ד) וְשֶׁל אֲמוֹ הַרְבַּנִּית שְׁטַעַנְא-שְׂרָה (נִסְתַּלְקָה

1 על עשיית מזבח הקטורת (שהיה בתוך המשכן, בנוסף ל'מזבח החיצון' שעליו
 2 היו מקריבים את הקרבנות ועמד בחצר המשכן), נאמר בתורה:
 3 וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מְקַטֵּיר קְטוֹרֶת¹, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל² וְדִיּוּקוֹ
 4 בְּלִשׁוֹן הַכְּתוּב "מְקַטֵּיר קְטוֹרֶת" מִתְקַטֵּיר בְּקְטוֹרֶת אֵין כְּתִיב כְּאֵן, לֹא
 5 נֵאמַר כֵּאֵן "מִתְקַטֵּיר בְּקְטוֹרֶת"
 6 שֶׁמִּשְׁמַעוֹ כִּי הַמִּזְבֵּחַ מִתְקַטֵּיר בְּאֲמִצְעוֹת
 7 הַקְּטוֹרֶת אֶלָּא נֵאמַר מְקַטֵּיר
 8 קְטוֹרֶת, וְהַמְשַׁמְעוֹת הֵיא כִּי
 9 הַמִּזְבֵּחַ הָיָה מְקַטֵּיר אֶת
 10 הַקְּטוֹרֶת, וְהֵינּוּ שֶׁהַמִּזְבֵּחַ
 11 עֲצָמוֹ לְבָרוּ הָיָה מְקַטֵּיר
 12 הַקְּטוֹרֶת בְּלֹא סִיוֵעַ אֵשׁ שֶׁל
 13 מִטָּה, אֶלָּא בְּאֵשׁ שֶׁל מַעֲלָה³.
 14 חֲכָמֵינוּ ז"ל אֲמָרוּ בְּגִמְרָא כִּי בֵּית
 15 הַמְקַדֵּשׁ הִיָּה נֹס שִׁירָה עַל הַמִּזְבֵּחַ אֵשׁ
 16 מִן הַשָּׁמַיִם (וּכְמוֹכָא בְּמַסְכַּת יוֹמָא
 17 שֶׁהָאֵשׁ שִׁירָה מִן הַשָּׁמַיִם אֵל הַמִּזְבֵּחַ
 18 הִיתָה רְבוּצָה עֲלָיו כְּמוֹ אַרְיָה שְׂרוּבֵץ
 19 עַל הָאָרֶץ, וְרַשִׁי שֶׁם מְפָרֵשׁ: "גַּחְלַת
 20 שֶׁל אֵשׁ שֶׁנִּפְלָה מִן הַשָּׁמַיִם בִּימֵי שְׁלֹמֹה
 21 הָיִיתָה עַל הַמִּזְבֵּחַ" וְגַם בּוּוּהַר כְּתוּב
 22 עַל אֵשׁ זוֹ "אַרְיָה דֹּאכַל קוֹרְבָנִין", אַרְיָה
 23 שֶׁאֵכַל קְרַבְנוֹת). וְהַמְשַׁמְעוֹ זֶה כִּיּוֹן
 24 שֶׁהָאֵשׁ שֶׁעַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא הִיָּתָה אֵשׁ
 25 גַּשְׁמִית אֲלָא רוּחָנִית לֹא הָיָה צִיּוּי
 26 הַמִּזְבֵּחַ נִשְׂרָף בְּאֵשׁ שֶׁהִיָּתָה
 27 עֲלָיו, כִּי אֵשׁ שֶׁל מַעֲלָה אֵינָה
 28 מְכַלָּה⁴ אֵינָה שׁוֹרֶפֶת וְאֵינָה גּוֹרְמַת
 29 אֵיבוֹר וְכִלְיוֹן. וְכִדְאִיתָא מוֹכָא
 30 בַּמְקַדֵּשׁ⁵ שֶׁהָיָה מִשָּׁה תְּמָה
 31 עַל זֶה, אֵי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִשְׂרָף
 32 הָעֵץ (שֶׁהָרִי צִיּוּי הַמִּזְבֵּחַ
 33 הָיָה רַק כְּעוֹבֵי דִינָר זְהָבִי
 34 וְתַחַת צִיּוּי הַזָּהָב הָרַק שְׁעוֹבֵי רַק
 35 כְּעוֹבֵי מִטְבַּע הִיָּה הַמִּזְבֵּחַ עֲשׂוּי עֵץ
 36 שֶׁטְבַעוֹ לְהִיּוֹת נִשְׂרָף בְּאֵשׁ), וְאָמַר
 37 לוֹ הַמְקַדֵּשׁ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּךָ
 38 דְּרַכִּי בְּאֵשׁ שֶׁל מַעֲלָה, אֵשׁ
 39 אוֹכְלָה אֵשׁ, וְאֵינּוּ מְכַלָּה
 40 כְּלוֹמֵר שֶׁהָאֵשׁ שֶׁלְּמַעְלָה אֵכָן 'אוֹכְלַת',
 41 אֲבָל לֹא גּוֹרְמַת אֵיבוֹר וְכִלְיוֹן.

בס"ד. שבת פרשת תצוה, ח' אדר-ראשון, ה'תשכ"ז (הנחה בלתי מוגה)

1 וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מְקַטֵּיר קְטוֹרֶת¹, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
 2 ז"ל² מִתְקַטֵּיר בְּקְטוֹרֶת אֵין כְּתִיב כְּאֵן,
 3 אֶלָּא מְקַטֵּיר קְטוֹרֶת, הַמִּזְבֵּחַ הָיָה מְקַטֵּיר אֶת
 4 הַקְּטוֹרֶת, וְהֵינּוּ שֶׁהַמִּזְבֵּחַ עֲצָמוֹ הָיָה מְקַטֵּיר
 5 הַקְּטוֹרֶת בְּלֹא סִיוֵעַ אֵשׁ שֶׁל מִטָּה, אֶלָּא בְּאֵשׁ שֶׁל
 6 מַעֲלָה³. וְהַמְשַׁמְעוֹ זֶה לֹא הָיָה צִיּוּי הַמִּזְבֵּחַ נִשְׂרָף
 7 בְּאֵשׁ שֶׁהִיָּתָה עֲלָיו, כִּי אֵשׁ שֶׁל מַעֲלָה אֵינָה
 8 מְכַלָּה⁴. וְכִדְאִיתָא בַּמְקַדֵּשׁ⁵ שֶׁהָיָה מִשָּׁה תְּמָה עַל
 9 זֶה, אֵי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִשְׂרָף הָעֵץ (שֶׁהָרִי צִיּוּי
 10 הַמִּזְבֵּחַ הָיָה רַק כְּעוֹבֵי דִינָר זְהָבִי⁶), וְאָמַר לוֹ
 11 הַמְקַדֵּשׁ, כְּךָ דְּרַכִּי בְּאֵשׁ שֶׁל מַעֲלָה, אֵשׁ אוֹכְלָה
 12 אֵשׁ, וְאֵינּוּ מְכַלָּה. וְצִרְיָה לְהִבִּין, מֵהוּ הָעֵילוּי
 13 בְּעֵנֵן אֵשׁ שֶׁל מַעֲלָה, שְׂדוּקָא הוּא הָיָה מְקַטֵּיר
 14 אֵת הַקְּטוֹרֶת. דְּהֵנָּה, עֵנִינִם שֶׁל ב' הָאִישׁוֹת (אֵשׁ
 15 שֶׁל מִטָּה וְאֵשׁ שֶׁל מַעֲלָה) בְּעִבּוּרַת הָאָדָם הוּא
 16 אֲתַעְרוּתָא דְלִתְמָא וְאֲתַעְרוּתָא דְלַעֲיִלָּא⁷. וְהָרִי כָּל
 17 עֵיקָר עֵנֵן הַמְשַׁכֵּן וְהַמְקַדֵּשׁ הוּא עֵנֵן הַהַמְשַׁכָּה
 18 שְׂבָאָה עַל-יַדִּי עֲבוּרַת הָאָדָם דְּוָקָא, וְכִמּוֹ
 19 שְׂכָתוּב⁸ וְעָשׂוּ לִי מְקַדֵּשׁ וְשְׂכָנְתִּי בְּתוֹכָם, הֵינּוּ
 20 שֶׁהַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה (וְשְׂכָנְתִּי) נַעֲשִׂית עַל-יַדִּי
 21 עֲשִׂית הָאָדָם דְּוָקָא, וְעָשׂוּ לִי מְקַדֵּשׁ. וְכֵן הוּא
 22 בְּעִבּוּרַת הַקְּרַבְנוֹת, שֶׁהִיא הַעֲבוּדָה הָעֵיקָרִית
 23 בַּמְשַׁכֵּן וּמְקַדֵּשׁ, הָרִי עֵנִינָה הוּא הַעֲבוּדָה
 24 שֶׁלְּמִטָּה דְּוָקָא (כְּפִי שְׂמִבְּאָר כ"ק מו"ח אֲדָמוּ"ר
 25 בְּמִאֲמָרֵי הַהִילּוּלָא⁹), וְכִמּוֹ שְׂכָתוּב¹⁰ רִית נִיחוּת,

(1) פרשתנו ל, א. (2) ויק"ר פ"ז, ה. ירושלמי חגיגה פ"ג ה"ח. (3) קרבן העדה לירושלמי שם. (4) ראה שמו"ר פ"ב, ה. (5) תוד"ה שאין — סוף חגיגה בשם תנחומא (ראה תנחומא תרומה יא). וראה מדרש הגדול הובא בתורה שלימה עה"פ (אות ט*). (6) סוף חגיגה. (7) ראה לקו"ת נשא כט, א. תו"ח תרומה תמד, ב (בהוצאה החדשה — שה, ג). (8) תרומה כה, ת. (9) המשך באתי לגני ה'שית פ"ב. (10) ויקרא א, ט. פינחס כח, ח. ועוד.

שבת פרשת תצוה, ה' אדר א', ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

1 ב"ג שבת תש"ב) ולאחר פרסום המאמר לקראת ימים אלה, הרבי הרי"צ
 2 עצמו נסתלק ביו"ד שבת תש"י, והתברר למפרע שהמאמר נמסר ליום
 3 הסתלקותו, ובמאמר זה מדובר בהרחבה אודות עניין הקרבנות בעבודה
 4 הרוחנית בנפש האדם ומוסבר שעניינה התקרבות האדם לאלוקות, מלמטה
 5 למעלה), וכמו שכתוב¹⁰ לגבי
 6 הקרבנות ר'יח ניהוח, ופירושו
 7 רבותינו ז"ל¹¹ שתוכן עניין
 8 ה"ניהוח" שהקרבנות גורמים לקדוש
 9 ברוך הוא, כביכול, הוא נחת רוח
 10 לפני שאמרתי ונעשה רצוני,
 11 ולפי פשוטו הכונה נחת רוח ממלוי
 12 הרצון בפועל והיגיון לפי פנימיות
 13 העניינים שה'נחת רוח'
 14 שלמעלה מעבודת הקרבנות (הן
 15 העבודה כפשוטה, במשכן ובבית
 16 המקדש והן בעבודה הרוחנית בנפש
 17 האדם) הוא מזה שנעשה רצוני
 18 בעבודת האדם מלמטה דוקא
 19 כי יש יתרון מיוחד ונחת רוח מיוחדת
 20 כאשר ההתקרבות לאלוקות היא מצד
 21 האדם בדרך העלאה מלמטה למעלה,
 22 לגבי התקרבות לאלוקות בדרך המשכה
 23 מלמעלה למטה. ואם כן, מאחר
 24 שכל עניין הקרבנות מדיגי את
 25 חשיבות עבודת האדם מלמטה אינו
 26 מוכן מהו העילוי והיתרון
 27 המיוחד דמקטר קטורת, שהוא
 28 ענין אש של מעלה דוקא
 29 ואפילו ללא סיוע של אש מלמטה?
 30 (ב) והענין הוא, דאיתא מובא
 31 בזהר¹², מנורה המנורה של בית
 32 המקדש שבע בוצינין דילה שבע
 33 הנרות שלה (הוא ענין) את¹³
 34 שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך כו' ככתוב לגבי
 35 לקיחת אסתר להינשא לאחשורוש – ותילקח אסתר אל בית המלך, אל-יד
 36 הגי שומר הנשים. ותיטב הנערה בעיניו, ותישא חסד לפניו, ויבהל [מיהר] את
 37 תמרוקה ואת מנותיה לתת לה, ואת שבע הנערות הראויות לתת לה מבית
 38 המלך, מתמן משם ואילף ועשית מזבח מקטר קטורת. והינו,
 39 משמעות דברי זוהר היא שזו' נרות המנורה, שהם על פי הסוד
 40 בחינת שבע הנערות, הוא בחינת אתערותא דלעילא
 41 התעוררות מלמעלה שנמשכת ויורדת מלמעלה למטה על-ידי

ביאור בדרך אפשר

42 אתערותא דלתתא, התעוררות מלמטה הקודמת לה שזהו ענין
 43 שבע הנערות הראויות לתת לה לנשמה העובדת את ה' מבית
 44 המלך, שאף שהן באות מבית המלך הקדוש ברוך הוא, מלכו
 45 של עולם (זאת בדרך של אתערותא דלעילא התעוררות מלמעלה),
 46 הרי הן ראויות לתת לה
 47 הנשמה ראויה וזכאית לקבל את
 48 ההתעוררות הזו (מצד אתערותא
 49 דלתתא בגלל התעוררות מלמטה
 50 שקדמה להתעוררות מלמעלה), ואת
 51 ההתעוררות הזו מסמלת, כאמור,
 52 המנורה, שהיא בעלת שבעה קנים,
 53 כמספר הנערות שקיבלה אסתר מבית
 54 המלך המסמלות את האתערותא
 55 דלעילא, מה-שאין-פן מזבח
 56 מקטר קטורת הוא בחינת
 57 אתערותא דלעילא התעוררות
 58 והמשכה מלמעלה מצד-עצמה זו
 59 התעוררות מדרגה יותר גבוהה, דרגה
 60 שאין אתערותא דלתתא
 61 מגעת שם וכיוון שהתעוררות מצד
 62 האדם לא מסוגלת להגיע 'ולגעת'
 63 בדרגה עליונה כל כך, היא לא נפעלת
 64 על ידי 'אתערותא דלתתא' שקודמת
 65 לה.
 66 והולך ומבאר בפרטיות יותר את
 67 ההבדל בין 'אתערותא דלעילא'
 68 שנגרמת על ידי 'אתערותא דלתתא'
 69 ל'אתערותא דלעילא' שבאה מצד
 70 עצמה, הנמשכת מדרגה גבוהה יותר
 71 באלוקות:
 72 והענין בזה, דהנה ב'
 73 המזבחות שהיו במשכן ובבית
 74 המקדש, מזבח החיצון שהיה
 75 בחצר המשכן או בעזרה ומזבח הפנימי שהיה בתוך המשכן או בית
 76 המקדש, ענינם המשמעות שלהם בעבודת האדם הנפשית-רוחנית
 77 הוא עבודת ה' עם חיצוניות הלב שהיא כנגד המזבח החיצון
 78 ופנימיות הלב¹⁴ שהיא עבודת ה' כנגד המזבח הפנימי, וכמו
 79 שכתוב¹⁵ בנוסח התפילה בברכות קריאת שמע ויחד לכבנו (בב'
 80 ב"תין), הינו שצריך ליחד ב' הלבבות, לעשות את שני חלקי
 81 הלב חצוניות הלב ופנימיות הלב מיוחדים ומאוחדים לאהבת ה'
 82 וליראת ה'. ועיקר ושלמות העבודה והיא עבודת ה' בדרגה יותר

(11) תו"כ ופרש"י ויקרא שם. ספרי ופרש"י פינחס שם. ועוד. (12) ח"ג רנד, סע"ב ואילך. הובא באוה"ת פרשתנו ע' א'תשנט.
 (13) לשון הכתוב — אסתר ב, ט. (14) לקו"ת ותו"ח שבהערה 7. אוה"ת שם. (15) ברכת ק"ש.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 נעלית היא מצד בחינת פנימיות הלב, כמוכן שכאשר האדם עובד
 2 את ה' בחיצוניות הלב ייתכן שפנימיות הלב שייכת לדברים אחרים וזו דרגה
 3 נמוכה בעבודת ה' יחסית לעבודה עם פנימיות הלב שמוכיחה על מסירות
 4 מלאה לעבודת ה', "עיקר ושלמות העבודה", ובאה על-ידי המשכה
 5 והארה מלמעלה **שִׁבְחֵינֶת**
 6 **אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלֵא דְוָקָא**
 7 ו'אתערותא דלתתא' מצד האדם ולפי
 8 כוחו המוגבל לא יכולה הביא לירי
 9 כך.
 10 **וְהַעֲנִין בְּזָה, דְּהֵנָּה תְּכַלִּית**
 11 **הָעֲבוּדָה הִיא לְפַעוּל יְחוד**
 12 **קוּדְשָׁא-בְרִיךְ-הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ,**
 13 למושג זה יש כמה משמעויות וזה תוכן
 14 העניין באופן כללי: בדרך כלל,
 15 ההשפעה מדרגה לדרגה הבאה אחריה
 16 (ב'סדר השתלשלות' של האור האלוך
 17 מלמעלה למטה) היא באופן שרק הסוף
 18 והחיצוניות של דרגה אחת עוברים אל
 19 הבאה, אבל כאשר יש השפעה
 20 מהעומק והפנימיות, הדבר קרוי
 21 "יחוד", כלומר התאחדות של שתי
 22 הדרגות, ובחינת "קודשא בריך הוא"
 23 מתייחסת בדרך כלל למידות העליונות
 24 (הנקראות "זעיר אנפין" ועניינם הוא
 25 להשפיע) ו"שכינתיה" – לספירת
 26 המלכות (בחינת מקבל), ו'היחוד' הוא
 27 אפוא המשכה והתגלות מיוחדת, יותר
 28 מהרגיל, **שְׁלֶכְן לְפָנֵי כָּל מִצְוָה**
 29 **אוֹמְרִים לְשֵׁם יְחוד קוּדְשָׁא-**
 30 **בְרִיךְ-הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ**¹⁶ כלומר,
 31 מבקשים שקיום המצווה יגרום תוספת
 32 גילוי והמשכה של אור אלוך.
 33 **וְשְׂלִימוֹת יְחוד זֶה שֵׁשׁ בו דְּרָגוֹת**
 34 **רבות ושונות (שהוא בפנימיות**
 35 **הֶלֶב, כאמור לעיל ש"עיקר ושלמות**
 36 **העבודה" היא כאשר האדם מתקרב**
 37 **לאולקות בפנימיות הלב ולא רק**
 38 **בחיצוניות) הוא על-ידי המשכה מלמעלה בדרך אתערותא**
 39 **דלעילא ואילו האדם מצד עצמו, בדרך של מלמטה למעלה, לא יכול להגיע**
 40 לזה.
 41 **ג) אף צריך להבין, דלכאורה יש סתירה להאמור לעיל**
- יחוד קודשא-ברוך-הוא ושכינתיה נמשל בוהר ליחוד איש ואשה, והמצב שבו
 היחוד חסר, נמשל לגינה (מקום
 התייחדות, כמבואר במפרשים
 ובחסידות על הפסוק "באתי לגני
 אחותי כלה") שהגן לא נכנס בה אלא
 מתרחק ממנה והכוונה לכך **שְׁבֻזְמִן**
הַגְּלוֹת כאשר הקשר בין הקדוש
 ברוך הוא וכנסת ישראל אינו שלם לא
נִמְצָא הַיְחוד כו', ואם כן הדברים
 סותרים לאמור לעיל שקיום המצוות
 פועל את היחוד גם בזמן הזה.
וְלִהְבִין זֶה יֵשׁ לְהַקְדִים
תְּחִילָה מְאֹמַר כ"ק אֲדַמּוּר
ה'צִמַח צֶדֶק' דְּבוּר-הַמִּתְחִיל
לְהִבִין מַה שְׂפָתוֹב בְּזָהר
תְּרוּמָה כו'¹⁸. וְזֶה לְשׁוֹנוֹ¹⁹:
 כמצוין בהערה כאן, המשך המאמר לא
 נמצא בידני, ויישוב הסתירה האמורה
 חסר.
ד) וְלִהְעִיר שְׂבִמְאָמַר זֶה של
 אדמו"ר ה'צִמַח צֶדֶק' **מְבוּאָר גַּם**
עֲנִין ז' אֲדָר יום ההולדת ויום
הפטירה של משה רבינו (שְׁבֻשְׁנָה
מְעוּבָרָת הוּא בְּאֲדָר
ראשון²⁰), לְמָה בַּפְטִירָת
מִשָּׁה רַבִּינוּ עֲלִיּוֹ-הַשְּׁלוֹם
הוּא תְּעֻנִית בְּזו' אֲדָר [דָּאף
שְׂבֻז' אֲדָר יֵשׁ גַּם עֲנִין שֶׁל
שְׂמַחָה, בגלל יום ההולדת של משה
רבינו וכפי שִׁמְצִינוּ בַּגְּמָרָא²¹
אָמַר מי שאמר שהוא מקבל על עצמו
להיות כְּמִשָּׁה בְּשִׁבְעָה בְּאֲדָר
מֵאֵי מה דינו, האם יש באמירה זו
קבלת נזירות, דְּבִיּוֹם הַגְּלוֹדוּ של
 משה רבינו שְׂמַחוּ שְׂמַחָה גְּדוּלָה, וְבִיּוֹם מוֹתוֹ מְסַתְּמָא רַבִּים
נְדָרוֹ בְּנֶדֶר כו' מְחַמַּת צַעַר ואכל על פטירת משה רבינו, וְלֶכֶן
הַשְּׂאֵלָה מַהִי בְּנִתּוֹ בְּאֲמָרוֹ כְּמִשָּׁה בְּשִׁבְעָה
בְּאֲדָר, כִּיּוֹם מוֹתוֹ וְנִזְרוֹת קָבַל עָלֶיהָ, או כִּיּוֹם

16 לקו"ת שם. תו"ח שם תמט ב ואילך (שט, א ואילך). 17 קסז, א. 18 נדפס לאח"ז בביאורי הזהר להצ"ח ב' ע' תתיח ואילך. וראה גם תו"מ חכ"ה ס"ע 24 ואילך. 19 המשך המאמר לא הגיע לידינו (המו"ל). 20 מג"א אר"ח סתק"פ סק"ח. וראה לקו"ש חט"ז ע' 342. וש"נ. 21 נזיר יד, א ובתורה אמר.

שבת פרשת תצוה, ח' אדר א', ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 על-עצמו, ועליו לנהוג בעצמו כל דיני נזירות, או פיוס הנלדו של משה
2 רבינו קאמר התכוון באמרו "כמשה בשבעה באדר" ושמה קבל
3 עליה ולא נזירות שהיא הגבלה שלא לשתות יין ועוד הגבלות, היפך
4 השמחה. וכן איתא בגמרא²² לגבי נס פורים פיון שגפול פור
5 הגורל שעשה המן באיזה מועד לבצע
6 את זממו ביהודים בחודש אדר, 1
7 שמח (המן) שמחה גדולה. 2
8 אמר, נפל לי פור עלה לי הגורל 3
9 בירח שמת בו משה, ולא 4
10 היה המן יודע שבשבעה 5
11 באדר מת ובשבעה באדר 6
12 נולד, ופירש רש"י, פדאי 7
13 היא הלידה שתכפר על 8
14 המיתה²³ כך שלמרות שבאדר
15 נסתלק משה רבנו, למעשה, בגלל יום
16 לידתו זהו חודש טוב לבני ישראל ולא
17 להיפך. אכל אף-על-פי-כן, 9
18 למרות הדבר המשמח בו אדר שבו
19 נולד משה רבינו הדין ב'שלקן 10
20 ערוף' הוא שז' אדר הוא יום 11
21 תענית שהיא היפך השמחה באכילה
22 ושתיה], וברבי שמעון בר 12
23 יוחאי יום הסתלקותו, ל"ג בעומר,
24 הוא הלולא היינו יום שמחה. 13
25 (ה) וזהו גם מה שכתוב²⁴ 14
26 בתחילת פרשת השבוע ואתה 15
27 תצוה ג'. דהנה, ואתה הינו ו' אתה, 16
28 ו' אתה, אתה הוא בחינת 17
29 מלכות, רומז לבחינת המלכות 18
30 בספירות העליונות ומה שכתוב 19
31 ואתה (בוא"ו) הוא ענין 20
32 המשכת אור אין-סוף 21
33 במלכות²⁵ כמובא בחסידות שהאות 22
34 וא"ו שצורתה היא קו היורד ונמשך 23
35 מסמלת המשכה והתגלות מלמעלה 24
36 למטה. וזהו ואתה תצוה, 25
37 מלשון צותא וחיבור²⁶, 26
38 שהוא ענין יחוד זעיר-אנפין 27
39 ונוקבא, היינו המשכה פנימית 28
40 מהמידות העליונות הנקראות "זעיר 29
41 אנפין" (פנים קטנות, בשונה מ"אריך אנפין", פנים ארוכות שלמעלה 30
42 מהספירות, במידות יש אור מועט יחסית גם לגבי המוחין) שיוצרת "יחוד,

התקשרות פנימית והתאחדות בין המידות לספירת המלכות, "נוקבא", בדוגמת
השפעה מהזכר (משפיע) לנקבה (מקבל) ? יחוד קודש-א-בריה-הוא
ושכינתיה שגם הוא, באופן כללי, מתייחס להמשכה והתגלות מו"א
למלכות, כנוכר לעיל. ועיקר המשכת והתגלות יחוד זה מלמעלה
למטה הוא במזבח הפנימי,
בחינת פנימיות הלב שהיא
עבודת ה' בדרכה נעלית, שלמות
העבודה.
וזהו הטעם שהציווי על מזבח
הזהב הוא בסיום פרשת
ואתה תצוה, אף שהציווי על רבים
מכלי המשכן ניתן כבר בפרשת תרומה
כי שלימות הצותא וחיבור בין
הקדוש-ברוך-הוא והיהודי העובד את
ה', יחוד קודש-א-בריה-הוא
ושכינתיה, הנרמז ב"ואתה תצוה"
הוא על-ידי מזבח הפנימי.
ויחוד זה שבמזבח הפנימי
הוא מצד בחינת האש של
מעלה, בחינת אתערותא
דלעילא, כנ"ל ולכן אף שבשאר
הקרבנות מודגשת מעלת העבודה מצד
האדם, מלמטה למעלה, בקטורת
מודגש ענין נעלה יותר, היינו
התעוררות 'אתערותא דלעילא' יותר
ממה שהאדם מסוגל לעורר מצד עצמו.
וזהו הטעם שהציווי על מזבח
הפנימי בא דווקא בפרשת תצוה
לאחר הציווי על המשכן וכל
כליו²⁷, שבא בפרשת תרומה, כי
התכלית דעשית המשכן,
שהיא ושכנתי בתוכם, השראת
השכינה בעולם באופן כללי ובכל אחד
ואחד מבני ישראל בפרט, הוא על-
ידי המשכת בחינת אתערותא
דלעילא, אש של מעלה,
שזהו ענינו של מזבח מקטר
קטורת המסמל את ה"אתערותא
דלתתא" הנעלית זו שבעבודה
וב"אתערותא דלתתא" מצד האדם אי
אפשר לפעול את ההמשכה וההתגלות שלה. אלא שתחילה הוצרך
להיות בשלב ראשון, בתור הכנה והקדמה הציווי על עשיית שאר כלי

(22 מגילה יג, ב. 23) נתבאר בלקו"ש חכ"ו ע' 1 ואילך. (24) ריש פרשתנו. (25) ראה גם אוה"ת פרשתנו ע' א'תקנא. סד"ה
ואתה תצוה בהמשך תער"ב ח"ב ס"ע תתצא ואילך. סה"מ תש"א ע' 139. ואילך. (26) תו"א פרשתנו פב, א. (27) ראה גם
רמב"ן (ועוד) עה"פ. לקו"ש ח"א ע' 171 ואילך. שיחת ש"פ תצוה תשנ"ב ס"ב ואילך (התוועדויות תשנ"ב ח"ב ע' 318

ביאור בדרך אפשר

- 1 המִשְׁכָּן, שְׁזָהוּ בְּחֵינַת אֲתַעְרוּתָא דְלִתְמָא מִצַּד הָאָדָם זֶה כִּלְלוּת
2 עֵינֵי הַקִּרְבָּנוֹת, כַּמְבוּאָר לְעֵיל, וְדוּקָא עַל-יְדֵי הָאֲתַעְרוּתָא דְלִתְמָא,
3 וְהָאֲתַעְרוּתָא דְלַעֲיֵלָא שְׁנַמְשָׁכֶת עַל-יְדֵיהָ וְכַתּוּצָאָה מִמֶּנָּה, נִמְשָׁךְ
4 אַחֲרֵי-כֵן בְּחֵינַת אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲיֵלָא מִמְקוֹר נַעֲלָה עוֹד יוֹתֵר שְׁאִין
5 אֲתַעְרוּתָא דְלִתְמָא מִגַּעַת
6 שָׁם²⁸, כִּי כִדְבְרֵי הַזֹּהָר קוֹדֶשׁ-אֵל
7 בְּרִיף-הוּא לֹא שְׂרִיָא אֱלֹא
8 בְּאֲתֵר שְׁלִים²⁹ אֵין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
9 הוּא שׁוּרָה (וְאֵין הַשְׂרָאָת הַשְּׂכִינָה
10 נִפְעֵלָת כְּרָאוּי) אֵלָא בְּמִקּוֹם שְׁלֵם,
11 כְּלוֹמֵר בְּמֵי שֶׁאֵכֵן מְהוּוּה כְּלֵי רָאוּי
12 וּמוֹשֵׁלִם לְהַשְׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, וְדַבֵּר זֶה
13 יִתְכֵן דוּקָא עַל "אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲיֵלָא"
14 בְּדִרְגָה הָעֲלִיּוֹנָה, כִּי "אֲתַעְרוּתָא
15 דְלַעֲיֵלָא" שְׁבָאָה בְּעַקְבוֹת "אֲתַעְרוּתָא
16 דְלִתְמָא" לֹא בָאָה בְּ"אֲתֵר שְׁלִים" כִּי גַם
17 "אֲתַעְרוּתָא דְלִתְמָא" נַעֲלִית הִיא
18 מוּגַבֵּלֶת לְפִי עֵרְכוּ שֶׁל הָאָדָם.
19 וְזָהוּ גַם מָה שְׁהוֹצְרָכוּ
20 לְהִבְיָא גְחָלִים מִמְזִבְחָ
- הַחִיצוֹן אֶל מְזִבְחַ הַפְּנִימִי³⁰, אִף עַל פִּי שְׁהֵייתָה בּוֹ אֵשׁ מִלְמַעְלָה,
וְלִכְאוּרָה כֹּל הָאֵשׁ מִן הַהִדְיוּט מִיוֹתֵרֵת לִגְבִּיּוֹ כִּי בְּתַחֲיֵלָה בְּשִׁלְבַּ רָאשׁוֹן,
בְּהַתְחַלַּת הַעֲבוּדָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת הַמִּשְׁכָּה שְׁעַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא
דְלִתְמָא, וְדוּקָא עַל-יְדֵי-זֶה אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת אַחֲרֵי-כֵן
הַמִּשְׁכָּת בְּחֵינַת אֲתַעְרוּתָא
דְלַעֲיֵלָא שְׁלַמְעָלָה מִבְּחֵינַת
הָאוּר שְׁנַמְשָׁךְ עַל-יְדֵי
אֲתַעְרוּתָא דְלִתְמָא, כִּי בִכֵּן
הָאָדָם מִתְעַלָּה וְהוֹפֵךְ לְהִיּוֹת כְּלֵי רָאוּי
("אֲתֵר שְׁלִים") לָאוּר שְׁבָא
בְּ"אֲתַעְרוּתָא דְלִתְמָא" עֲלִיּוֹנָה
שְׁהַמִּשְׁכָּה זֶה דוּקָא וְלֹא זֶה
שְׁבָאָה רַק מִצַּד הָאָדָם וְלְפִי עֵרְכוּ
הִיא תְּכָלִית וְשְׁלִימוֹת עֲנִין
הַמִּשְׁכָּן, וְשְׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם.
- שְׁלַמְעָלָה מִבְּחֵינַת הָאוּר שְׁנַמְשָׁךְ עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְמָא, שְׁהַמִּשְׁכָּה זֶה הִיא
תְּכָלִית וְשְׁלִימוֹת עֲנִין הַמִּשְׁכָּן, וְשְׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם.

ואילך). 28) ראה לקו"ת שה"ש כד, א. 29) ראה זח"ג צ, ב. 30) ראה תמיד לג, א. רמב"ם תמידין ומוספין פ"ג ה"ז. תו"ח תרומה שה, ג. וראה גם המשך תרס"ו ע' קמד. רשימת המנורה ע' ק-קא.

אגרות קודש

ב"ה, י"ז אדר, תש"כ
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מט"ז אדר, בו כותב אודות השקו"ט שהי' לו עם... שי.

והנה מובן שמצער ריחוק בין ישראל לחבירו, אף שמאידך גיסא מובנת ההתרגשות שלו לאחר שהני"ל דבר דברים מוזרים. אבל כנראה שהני"ל הורגל בסביבה וכו', וכתוב בתניא שהרגל נעשה טבע (שני עכ"פ). אבל כיון ששו"ס ככתבו הרי בקש מחילה ורוצה להתקרב ותיכף על אתר, צריכה להיות ההתנהגות באופן שלא רק ששו"ס יבוא לזה שיהי' כמו שהי' לפני השקו"ט, אלא שעוד בהוספה ע"ד המבואר באגרת התשובה סוף פרק ט'. ובאיזה אופן לבוא לידי כך, אם ע"י הפסק הקישור לזמן או באופן אחר, בזה צריך להתייעץ עם אנ"ש המכירים הני"ל ויכולים לשער באיזה דרך יפעלו יותר.

והשי"ת המשגיח על כאו"א בהשגחה פרטית יצליחם בזה, ובפרט שנמצאים אנו בחדש אדר אשר ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר וכידוע דרז"ל בזה.

בברכת הצלחה ולבשו"ט

מ. שניאורסאהן